

TRABZON MESLEK YÜKSEKOKULU

Çalışanlar ve Yöneticilerden Beklenen Etik Davranış Kuralları

Dok. Kodu: İK.KO.PR.02

Yay.Tar.: 14.06.2021

Rev. No.: 03

Rev. Tar.: 04.12.2024

Sayfa Say.: 06

TRABZON MESLEK YÜKSEKOKULU Etik Davranış Kuralları

A. Çalışanlarımızdan Beklenen Etik Davranışlar

Meslek Yüksekokulumuza ait birimlerde çalışan, kadrolu ve sözleşmeli statüdeki tüm idari personel, sürekli işçiler ve diğer yardımcı personel aşağıdaki sorumlulukları yüklenmeyi, etik ilkelere ve davranış kurallarına uymayı kabul ederler.

- Görevler, Meslek Yüksekokulunun misyon, vizyon ve temel değerlerine uygun olarak yürütülmelidir.
- Özel işleri mesai içerisinde yapmaktan kaçınılmalıdır.
- Meslek Yüksekokul ile iş, hizmet veya çıkar ilişkisi içinde bulunanlardan hediye alınmamalı; sunulan, burs, seyahat, ücretsiz konaklama, yemek gibi imkânlardan uzak durulmalıdır.
- Görev yapılan kurumla bağlantısı olan kişi veya firmalarla özel iş ilişkisi içine girilmemelidir.
- Görev dışında mevzuatça yasaklanan ikinci bir işte çalışılmamalıdır.
- Her zaman kamu yararı doğrultusunda halkın devlete ve kamu görevlilerine olan güvenini artırmak için çalışmalıdır.
- Mal bildiri formları zamanında, eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurulmalı; mal varlığında artış olması durumunda zamanında bildirilmelidir.
- Çıkar ilişkisine girilmemelidir. Kendinize ve yakınlarınıza çıkar sağlayabilecek durumlardan kaçınılmalıdır.
- Görev ve kamu kaynakları kişisel çıkar için kullanılmamalı; akraba, eş-dost ve yakınlar kamu hizmetlerinden ayrıcalıklı olarak yararlandırılmamalıdır.
- Mesai arkadaşlarına ve hizmetten yararlananlara saygı gösterilmelidir.
- Tarafsız ve adil davranılmalıdır.
- Görevinizi yerine getirirken, kamu kaynaklarını elde ederken ve kullanırken, mal ve hizmet satın alırken yazılı kurallara, etik ilke ve değerlere uygun davranınız.
- Bağlayıcı açıklamalar ve gerçek dışı beyanlardan kaçınınız.
- Gizli bilgileri açıklamayınız.
- Kurumun itibarını sarsacak davranışlardan uzak durulmalıdır.
- Her türlü mali işlem zamanında ve mevzuata uygun olarak yapılmalıdır.
- Ödemeler aksatılmamalıdır.
- Çalışanlar gereksiz yere meşgul edilmemelidir.
- Kurumun yazılı sözlü talimatlarına uyulmalıdır.
- İstenen bilgi ve belgeler zamanında ve tam olarak verilmelidir.
- Öğrencilere karşı adil davranmalı, onlara hoşgörü ve sevecenlik ile yaklaşmalıdırlar.
- Birbirlerine karşı saygılı ve adil davranmalı, saygın hareket etmeli ve birbirleriyle olan her türlü ilişkilerinde kendilerine hâkim olmalıdırlar.
- Öğretim elemanlarına, öğrencilere, diğer idari ve yardımcı personele karşı ırk, anadil, din, cinsiyet, milliyet, medeni hal, siyasal görüş, dini inanç, aile, sosyal veya kültürel geçmiş, etnik köken, fiziksel engellilik gibi sebeplerle ya da keyfi ve kişisel nedenle ayrımcılık yapılamaz.

- Öğrencileri, diğer idari ve yardımcı personeli şahsi kazanç ve özel işleri için kullanmamalıdır.
- Üniversitenin olanaklarını kendi şahsi çıkarları ve kazançları için kullanmamalıdır.
- Öğretim elemanlarının, öğrencilerin, diğer idari personelin, üniversite ile iş yapan kişilerin ve üniversiteye başvuran bireylerin yasal hakkı olan hizmeti, geçerli olmayan nedenlerle reddemez, önleyemez veya geciktiremezler.
- Hizmet verdikleri bireylerden, rüşvet veya haraç görüntüsünü verebilecek, "yazılı değer" in üzerinde ikram ya da hediyeleri doğrudan ya da dolaylı olarak talep veya kabul edemezler.
- Etik ilkelere/kurallara uymayan çalışanlar uyarılmalı, gerekirse durum yetkili mercilere bildirilmelidir.

B. Yöneticilerden Beklenen Etik Davranışlar

- Çalışanların yaptığı iyi işleri takdir ediniz ve duyurunuz.
- Çalışanların ve hizmetten yararlananların görüşlerini dikkate alınız ve karar alma sürecine onları da katınız.
- Kurumun misyonunu, vizyonunu, genel amaçlarını, ana hedeflerini ve değerlerini tüm çalışanlara bildiriniz.
- Her personel için uygun çalışma ortamı hazırlayınız.
- Üst görevler için personel seçerken, liyakatlerini, davranış ve gelişim potansiyellerini göz önüne alınız.
- Çalışanlara tarafsız ve eşit davranınız.
- Karar ve davranışlarınızda tutarlı olunuz.
- Anlaşmazlıkları adil ve hızlı bir şekilde çözünüz.

C. Öğretim Elemanlarından Beklenen Etik Davranışlar

Trabzon Meslek Yüksekokulu kadrosunda bulunan tüm öğretim elemanları ve kadrosu başka Üniversitenin başka birimlerinde olup da Meslek Yüksekokulumuzda ders veren veya geçici olarak görevlendirilen öğretim elemanları da, aşağıdaki ilkelere ve davranış kurallarına uymayı kabul ederler.

C.1. Meslektaşlarına Karşı Sorumlulukları/ Etik İlke

"Öğretim elemanlarının meslektaşlarına karşı, bilimsel bir topluluğun üyeleri olmalarından kaynaklanan, yükümlülükleri vardır. Öğretim elemanları; meslektaşlarına karşı ayırım yapmazlar ve onları taciz etmezler; eleştirilerinde ve fikir alışverişlerinde, başkalarının görüşlerine gereken saygıyı gösterirler; kendilerinininkinden farklı bulgulara ve sonuçlara yol açsa bile, meslektaşlarının özgürce sorgulamasına saygı gösterirler ve onu savunurlar; akademik sorumluluklarının bilincinde olarak, meslektaşları hakkında verecekleri profesyonel kararlarında veya yargılarında nesnel olmak için çaba gösterirler; kurumlarının idaresinde kendi paylarına düşen akademik sorumluluğu yüklenirler."

- Öğretim elemanları; ister akademik ister idari sıfatla olsun, birbirlerine karşı saygılı ve adil davranmalı, saygın hareket etmeli ve meslektaşlarıyla olan her türlü ilişkilerinde kendilerine hâkim olmalıdırlar.
- Öğretim elemanları, meslektaşlarının akademik özgürlük haklarını savunmalıdırlar.
- Eleştirel değerlendirme her ne kadar akademik etkinliğin bir parçasıysa da, öğretim elemanları, meslektaşlarının çalışmaları hakkındaki profesyonel görüşlerini veya yargılarını sunarken adil ve nesnel olmalıdırlar; meslektaşları hakkında, bilerek, yanlış ve kötü niyetli açıklamalarda bulunmamalıdırlar.
- Öğretim elemanları, kendi tavırlarını veya görüşlerini desteklemek için meslektaşlarının görüş veya

tavırlarını, bilerek, yanlış bir şekilde aktaramazlar.

- Öğretim elemanlarının, meslektaşlarına karşı tehdit edici davranışta bulunması, sözler söylemesi, sözlü tacizde bulunması veya gözdağı vermesi hiçbir şekilde ve koşulda kabul edilemez.
- Öğretim elemanları; açıklama kanunen talep edilmedikçe veya zorunlu bir mesleki amaca hizmet etmedikçe, meslektaşları hakkında mesleki hizmet sırasında edindikleri bilgileri açıklamamalıdır.
- Öğretim elemanları, meslektaşlarının profesyonel gelişimine etkin olarak yardım etmelidirler.
- Öğretim elemanları, meslektaşlarına karşı politik nedenlerle veya ırk, din, cinsiyet, cinsel yönelim, etnik köken, fiziksel engellilik gibi sebeplerle ya da keyfi ve kişisel nedenle ayrımcılık yapamazlar.
- Öğretim elemanları, meslektaşlarının mesleki hak ve ayrıcalıklarını kullanmalarını kasıtlı olarak engelleyemez ya da reddedemezler.
- Öğretim elemanları, meslektaşlarının mesleki kararlarını etkilemek için özel davranışlarda bulunamazlar ve zorlayıcı araçlar kullanamazlar.
- Öğretim elemanları, üniversitenin olanaklarını kendi şahsi çıkarları ve kazançları için kullanmamalıdır.

C.2. Kendi Disiplinlerine Karşı Sorumlulukları/Etik İlke

“Bilginin geliştirilmesinin değeri ve saygınlığının derin inancıyla hareket eden öğretim elemanları, kendilerine yüklenen özel sorumluluğun bilincindedir. Kendi alanlarına karşı olan birincil sorumlulukları, gerçeği aramak ve onu anladıkları şekilde ifade etmektir. Bu amaçla, öğretim elemanları enerjilerini bilimsel yetkinliklerinin gelişmesine ve iyileşmesine adanır. Bilginin kullanılması, geliştirilmesi ve aktarılmasında eleştirel bir şekilde kendini disiplin altına almak ve yargıda bulunma (muhakeme yapmak) yükümlülüğünü kabul ederler. Düşünsel olarak dürüstçe davranırlar. Öğretim elemanlarının her ne kadar ek uğraşları olabilirse de, bunlar sorgulama özgürlüğünü ciddi olarak engelleyemez ve ondan ödün verilmesine neden olamaz.”

- Öğretim elemanları, kendi akademik alanlarında güncelliklerini korumalıdır.
- Öğretim elemanları, tüm bilimsel çabalarında düşünsel doğruluğu ve dürüstlüğü göstermelidirler.
- Öğretim elemanları, öğretimin niteliğini iyileştirmek için çalışmalıdırlar.
- Öğretim elemanları, diğer disiplinleri kötülememeli veya üniversitenin diğer programlarındaki ve akademik bölümlerindeki öğrencilerin güvenini azaltmamalıdır.
- Öğretim elemanları, mesleki görevlere başvurularda yanıltıcı açıklamalarda bulunamazlar, mesleki nitelikleri ile ilgili yanlış bildirimlerde bulunamazlar ya da yeterlikleri ve nitelikleriyle ilgili gerçekleri kasıtlı olarak gizleyemezler.
- Öğretim elemanları, belirli bir görev için başvuruda bulunan bir adayın mesleki yeterliliği ile ilgili, bilerek yanıltıcı açıklamalar yapamazlar.
- Öğretim elemanları; eğitim, karakter ve diğer gerekli nitelikleri açısından yetersiz olduğu bilinen bir kişinin eğitimcilik mesleğine girmesi için yardım etmemelidirler veya diğer öğretim elemanlarına baskı yapmamalıdır.
- Öğretim elemanları, profesyonel kararlarını ve davranışlarını bozabilecek ya da etkileme görüntüsü verebilecek herhangi bir ödülü, hediye, ikramı veya başış kabul etmemelidirler.
- Öğretim elemanları; yetkin olmadıkları alanlarda proje araştırmacılığı ve bilirkişilik; sınav, tez, atama veya yükseltme jürisi üyeliği yapmamalıdır.
- Öğretim elemanları, akrabalarının atama ve yükseltme jürilerinde görev alamazlar.

C.3. Üniversiteye Karşı Sorumlulukları/Etik İlke

“Öğretim elemanları, her şeyden önce etkin bir öğretmen ve bilim insanı olmak için çaba gösterirler. Öğretim elemanları, akademik özgürlükleri ile ters düşmedikçe, çalıştığı üniversitenin kurallarına uysalar da eleştirme ve düzeltme isteme haklarını korurlar. Üniversite öğretim elemanları, işlerini kaybetme tehlikesine ve korkusuna maruz kalmaksızın, bilinenleri sorgulama ve farklı görüşlere sahip olma hakkına sahiptir. “Öğretim elemanları, akademik bir kuruluşun üyeleri olarak, her şeyden önce etkin bir öğretmen ve bilim insanı olmak için çaba gösterirler. Öğretim elemanları, akademik özgürlükle çelişmedikçe, kurumlarının belirtilen kurallarına uyarlıysa da eleştirme ve düzeltme (iyileştirme) isteme haklarını korurlar. Öğretim elemanları, kurumları dışında yaptıkları işin niceliği ve niteliğinin belirlenmesinde, kurum içindeki konumlarını göz önünde bulundururlar. Hizmetlerine ara veya son vermeyi göz önünde bulundururlarken, kararlarının kurumun programı üzerindeki etkisinin bilinciyle, niyetleri hakkında zamanında bilgilendirme yaparlar.”

- Öğretim elemanları; bölümün, Meslek Yüksekokulunun veya Üniversitenin idaresi ve işlerinin düzgün yürütülmesiyle ilgili kurallara uymak ve bununla ilgili bilgileri edinmek sorumluluğunu yüklenirler.
- Öğretim elemanları, sorumlu oldukları bölümün, yönetimiyle eksiksiz bir görüşme sonucunda onay almadıkları sürece, potansiyel çıkar çatışmalarını önlemelidirler.
- Öğretim elemanları, kurum dışında, üniversitedeki görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan profesyonel etkinliklerle meşgul olmamalıdır.
- Öğretim elemanları, üniversite kurallarına uygun olarak gerçekleşen işe alma, değerlendirme, yükseltme veya işten çıkarma süreçlerini yerine getirirken nesnel ve adil olmalıdırlar.
- Öğretim elemanları; Meslek Yüksekokulunun destek personeline saygıyla ve hakkaniyetle davranmalı, onları özel işleri için kullanmamalı, sözlü veya fiziksel olarak taciz etmemelidirler.
- Öğretim elemanları, üniversitenin mali kaynaklarını dürüstlikle kullanmalıdırlar.
- Öğretim elemanları; kurumsal ve mesleki ayrıcalıklarını, kişisel amaçlarla çıkar sağlamak için kullanmamalıdırlar.
- Öğretim elemanları, hak etmedikleri ödemeleri (ek ders, yolluk-yevmiye vb.) bölümden, Meslek Yüksekokulundan veya üniversiteden talep etmemelidirler.

C.4. Toplum Karşı Sorumlulukları /Etik İlke

“Toplumun üyeleri olarak, öğretim elemanlarının diğer vatandaşlar gibi hakları ve yükümlülükleri vardır. Öğretim elemanları, bu yükümlülüklerinin önceliğini öğrencilerine, meslektaşlarına, kendi disiplinlerine ve kurumlarına olan sorumlulukları ışığında değerlendirirler. Birey olarak konuşurken veya davranırken; Bölümleri, Meslek Yüksekokulları veya Üniversiteleri adına konuştukları izlenimini vermektan kaçınırlar. Sağlığı ve bütünlüğü için özgürlüğe muhtaç olan bir meslekte çalışan yurttaşlar olarak, öğretim elemanlarının, özgür araştırma koşullarını geliştirmek ve toplumun akademik özgürlüğü kavramasını daha ileri götürmek konusunda özel yükümlülükleri vardır.”

- Öğretim elemanları, üniversite-toplum ilişkilerinde olumlu bir rol oynamalıdırlar.
- Öğretim elemanları farklı kültür ve düşüncedeki toplum üyelerine saygılı, nesnel ve adil davranmalıdırlar.

C.5. Öğrencilere Karşı Sorumlulukları/ Etik İlke

Öğretim elemanları; her öğrenciye, toplumun saygıdeğer ve etkili bir üyesi olarak, kendi potansiyelinin farkına varması ve bu potansiyelini gerçekleştirmesinde ona yardım etmek için çaba göstermelidirler. “Öğretim elemanları, öğrencilerinin serbestçe öğrenmelerini destekleyeceklerdir. Öğrencilere, kendi disiplinlerinin en yüksek bilimsel ve etik standartlarını sergileyeceklerdir. Öğrencilere bireyler olarak saygı gösterecekler, düşünsel (entelektüel) rehber ve danışman olarak kendi asıl görevlerine sadık

kalacaklardır. Öğretim elemanları, dürüst akademik uygulamaların gelişmesini ve öğrencileri değerlendirmelerinde her bir öğrencinin gerçek liyakatinin yansıtılmasını sağlamak için mantıklı her türlü çabayı göstereceklerdir. Öğretim elemanları, öğrencileriyle aralarındaki ilişkinin güvene dayanan doğasına saygı göstereceklerdir. Öğrencilerin, ne şekilde olursa olsun şahsi amaçla kullanılmasını, taciz edilmesini ya da ayrımcılığa maruz bırakılmasını önleyeceklerdir. Onlardan aldıkları önemli akademik ve bilimsel yardımı belirteceklerdir. Öğrencilerin akademik özgürlüğünü koruyacaklardır.”

- Öğretim elemanları, tüm öğrencilere eşit ve saygıyla davranmalıdırlar.
- Öğretim elemanları, öğrencilerle kendileri arasında serbest fikir alışverişini teşvik etmelidirler.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin çalışmalarını değerlendirirken adil ve dengeli olmak için bilinçli olarak çaba göstermelidir.
- Herhangi bir öğrencinin akademik gelişmesini engelleyen ya da herhangi bir öğrenciye akademik performansı dışında iltimas sağlayan veya olumsuz etkisi olan durumlar yaratan, öğretim elemanı ve öğrenci arasındaki kişisel ilişkiler etik açıdan kabul edilemez.
- Öğretim elemanları, öğrencileri veya onlarla olan mesleki ilişkilerini şahsi kazançları veya çıkarları için kullanmamalıdır.
- Öğretim elemanları, programlandığı şekilde derslere girmek, öğrencilerle görüşme için zaman ayırmak ve öğrencilerin dersle ilgili bilgilere ulaşabilmesi için kabul edilebilir araçları sağlamak zorundadırlar.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin bilgi edinmede bağımsızca hareket etmesine gereksiz yere engel olmayacaklardır.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin farklı görüşlere ulaşmasını gereksiz yere yadsımayacaklardır.
- Öğretim elemanları; öğrencileri, öğrenmelerine engel olacak ya da sağlıklarına ve güvenliklerine zararlı olan ortamlardan korumak için mantıklı çaba içinde olacaklardır.
- Öğretim elemanları; ırkı, rengi, inancı, cinsiyeti, milliyeti, politik veya dini inançları, ailesi, sosyal veya kültürel geçmişi nedeniyle haksız olarak;
 - Hiçbir öğrenciyi herhangi bir programa katılmaktan mahrum etmeyeceklerdir,
 - Hiçbir öğrenciye gelecek yararları engellemeyeceklerdir,
 - Hiçbir öğrenciye herhangi bir avantaj sağlamayacaklardır.
- Öğretim elemanları, zorunlu bir mesleki amaca hizmet eden bir açıklama gerekmedikçe ya da kanunen talep edilmedikçe, mesleki görevleri sırasında öğrenciler hakkında edindikleri bilgileri açıklamayacaklardır.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin çalışmalarını, onların dersteki başarımlarını (performanslarını) doğrudan yansıtmayan ölçütlere göre değerlendiremezler.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmekte yersiz ve mazeretsiz olarak gecikemezler.
- Öğretim elemanları, öğrencilerin sınav evrakını tekrar inceleme taleplerini, ilgili mevzuata uygun olarak titizlikle yerine getirirler.

Hazırlayan	Onaylayan
MYO İç Kontrol Komisyonu	Prof. Dr. İlhan DENİZ Müdür